

Ex. 18, 1-27

Rogate

Schriftlezing: EXODUS 18, 1-27
Schriftlezing: JOHANNES 16, 22-33
tekst EXODUS 18, 19a

'Hulp uit onverwachte hoek!'

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Het is vandaag Zondag Rogate. Dat betekent: bidt. Het is naar een tekst uit het Johannes evangelie, Joh. 16, 24: 'Bidt en gij zult ontvangen.' Rogate, dat is: Vragen. Vraag maar. En diezelfde woorden lezen we vandaag ook in het tekstgedeelte uit Exodus: Vraag maar. In Exodus 18, 15 lezen we dat Jetro aan Mozes vraagt, wat hij eigenlijk aan het doen is, als hij de hele dag voor het volk beschikbaar is, en dan antwoordt Mozes: 'Omdat het volk tot mij komt om God te vragen.'

Dat is eigenlijk Rogate: Naar God vragen. Vraag maar, zegt Jezus, en het zal je gegeven worden.

Ook deze kerkdienst zijn we weer begonnen met vragen naar God, door te zeggen: Onze hulp in de Naam van de Heer. En we geven daarmee aan, dat we van Gods hulp afhankelijk zijn. En van God mogen we die hulp ook verwachten. Lees het maar na in oude en nieuwe testament. Daar wordt gesproken en gezongen van die ene God, die mensen helpt en bijstaat. Betrouwbare getuigenissen hebben we van die God, die onze hulp en sterkte is.

Dat God betrouwbaar is, dat staat voor Mozes boven alle twijfel verheven. Het was deze God, die hem de kracht gaf om voor het volk uit te gaan. Het was deze God, die het volk door de Schelfzee had gevoerd, en had gered uit de slavernij. Godezijdank. En daarom zal Mozes ook vaak gezegd hebben tegen het volk: Onze hulp is in de Naam van de Heer.

We moeten even nagaan waar we ons bevinden in de geschiedenis van de Exodus. De tocht vanuit Egypte in de woestijn en door de zee hebben we gehad, en het laatste verhaal was, de harde en bittere strijd tegen de aardsvijand van Israël, de Amalekieten. En het verhaal dat we vandaag lezen is eigenlijk de afsluiting van die doortochtgeschiedenis. Die tocht die nu eindigt bij het gebergte Horeb. We zijn dan weer terug op diezelfde plaats, waar zich die geschiedenis afspeelde met de brandende braambos.

Op die plek had Mozes met zijn volk een kamp gebouwd. Daar was hun tocht even tot rust gekomen. (En wat er nu gebeurt, dat is dat) de schoonvader van Jetro hoort wat er allemaal is gebeurd, en (hij hoort) dat de Israëlieten hun kamp hebben opgeslagen, en dan reist hij samen met de vrouw en de twee zoenen van Mozes naar het kamp toe.

Nu de grote vijand Amalek is geweken, is het voor vrouwen en kinderen weer veilig. En Jetro wil graag dat zij herenigd worden met zijn schoonzoon Mozes.

Mozes is ondertussen hard bezig om het volk in het gareel te houden. En wat hij probeert, dat is om eigenlijk voor iedereen beschikbaar te zijn. Als er vragen zijn, of problemen, dan moeten ze allemaal bij hem terecht kunnen. En daarom houdt Mozes de hele dag zitting, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat, en dan probeert hij zo goed mogelijk recht te spreken,

en aan de mensen duidelijk te maken wat God eigenlijk wil. Het is voor Mozes een ondoenlijke opgave. Een zware last op zijn schouders is het, dat hij helemaal alleen het volk de weg wijst.

Maar dan komt er hulp uit onverwachte hoek. Onze hulp is in de naam van de Heer, en ik denk dat Mozes de Naam van de Heer dikwijls zal hebben aangeroepene. Maar nu komt er hulp uit een totaal onverwachte hoek. Uit Midian, enwel van zijn schoonvader Jetro.

Em weet ^{je} wat nu het wonderlijke is. Als je de commentaren erop naleest, dan zijn er vele bladzijden vol geschreven over ^{dit} het probleem: Dat een niet-israëliet, inditgeval een Midian-diet, dat deze Mozes helpt en adviseert, en dat het juist deze buitenlander is, die het voortouw neemt in het offer en de aanbidding van de Here God. Want het was immers Jetro die (zodra hij in het kamp was gearriveerd) een slachtoffer en een brandoffer maakte, voor de Here God, en daarna was hij het, die Aaron nodigde en Mozes en de andere voormannen, om samen de maaltijd te houden. En de meeste commentaren blijven steken in tussenoplossingen. Zo van het zal wel een uitzondering zijn, en het is alleen maar omdat Jetro toevallig de schoonvader is, dat hij een rol mag spelen in deze geschiedenis.

Gemeente er komt hulp uit onverwachte hoek. Heeft u dat wel eens meegemaakt. Dan raak je verzeild in een moeilijke situatie, en dan komen er mensen op je pad, die je helpen, mensen die je misschien niet eens kende, maar die nu je helper zijn. Ik hoor het vaak van mensen, die lange tijd met ziekte of rouw werden geconfronteerd.

Eerst dan komen de oude vrienden nog wel, en dan zijn ze vol steun en schouderkloppen en goede woorden, maar als de geliefde dan overleden is, dan zie je ze niet meer. Nee, het leven gaat verder, je moet er niet te lang bij stilstaan. Maar in die situatie, wanneer vertrouwde vrienden je verlaten, dan komen er soms mensen in je leven, die je verder helpen. Is u dat wel eens overkomen.

Laten we nog even een moment teruggaan in het leven van Mozes. We herinneren ons nog, dat er een moment was, dat hij hals over kop moest vluchten uit Egypte, en, op de vlucht voor de Farao, belandde hij uiteindelijk in Midian, en daar trof hij bij een put, die vrouw die een van de kinderen van Jetro bleek te zijn.

Mozes kreeg op dat moment steun uit onverwachte hoek. Daar in dat vreemde land Midian werd hij door deze vrouw meegenomen. En haar familie, het gezin van Jetro ontving hem gastvrij. Hulp uit onverwachte hoek. En Jetro gaf hem zelfs zijn dochter ten huwelijk. Zippora. En nu treffen zij elkaar weer bij de Horeb.

Weet u wat zo vreemd is: Al die commentaren die vragen zich af, wanneer zou deze Jetro zich toch bekeerd hebben tot de God van Israël. Daar vertelt de bijbel ons niets over. En hoe is het dan toch mogelijk, dat deze Jetro nu voorgaat in de erediensdienst aan de God van Israël? En de commentaren vinden geen antwoord.

Gemeente, het mooie van deze Jetro, dat is, dat hij een instrument is geworden in de hand van God. Toen hij gastvrij zijn huis opende voor de vluchtende Mozes, toen was hij een instrument van God, want God wil immers een thuishaven bieden, aan hen die op de vlucht zijn voor vijandschap. Jetro was door Godzelf ingeschakeld, daar was geen bekering meer voor nodig. En Mozes zal hem hebben verteld van JAweh, zijn God, die hem voorging, en Jetro zal ervaren hebben dat het deze God was, die ook hem wilde ~~meenemen~~.

Dat is de reden dat Jetro hier naar Mozes toegaat, en hem voorgaat in de eredienst. Jetro, de Midianiet, was ook een kind van God geworden.

Midian is ook eigenlijk geen buitenland. Egypte, dat was voor de Israëliet het echte buitenland, daar hadden ze het zwaar gehad en moeilijk. Maar Midian, nee, dat was een land van toevlucht, een wijkplaats voor hen die op de vlucht zijn. Hetzelfde zullen die mensen ervaren, die op de vlucht zijn voor oorlog en haat, en die jaren achtereen bijvoorbeeld in ons land wonen. Zij zullen na verloop van tijd zeggen, dat Nederland voor hen een beetje thuis is geworden.

Je zou kunnen zeggen: Egypte: dat was het vreemde land. Midian: dat is een land van gastvrijheid waar je je thuis kunt voelen. Maar Israël, dat is uiteindelijk het beloofde land.

De hulp komt soms uit onverwachte hoek. Uit Midian, van een schoonvader. En soms zullen wij dat ook ervaren, dan zijn wij hard bezig met het geloof en met vragen naar God, en dan zullen we soms vastlopen, en dan zal er hulp komen uit onverwachte hoek. Dan zal God misschien een midianiet op onze weg brengen, en deze zal ons helpen en de weg wijzen. Als het je overkomt, moet je het maar in dankbaarheid aanvaarden. Niet vragen wie je helpt, maar gewoon in dankbaarheid aanvaarden, als een geschenk uit de hemel.

Ondertussen heeft Mozes een onmogelijke taak op zich genomen. Zoals gezegd wilde hij voor het hele volk beschikbaar zijn. Hij was toch de aangewezen man, de door God geroepene, die het volk moest vertellen, wat God wilde in hun leven. En dan moest hij toch de inzettingen van God aan hen doorgeven. Maar het is een onmogelijke taak voor hem. Menselijkerwijs gesproken is het een onmogelijke taak. En ik probeer mij even te verplaatsen in de druk die Mozes gevoeld zal hebben, in die omstandigheden. Soms voel je ook als prdeikant diezelfde druk weleens, dat alle ogen op jouw zijn gericht, dat jij de weg moet wijzen, en dan is het lasof iedereen tegelijk van je wil weten: Want fynt dûmny der no fan? Of misschien kunnen we deze druk vergelijken met de druk waaronder de hooggeplaatsten leven, bijvoorbeeld mensen van het koninklijk huis. Een loodzware belasting, waar je aan kapot kunt gaan.

Maar dan is er plotseling hulp uit onverwachte hoek. Het is de schoonvader van Mozes, die zegt: 'Het is niet goed wat je doet. Je raakt totaal uitgeput, als je zo doorgaat, en niet alleen jij, maar ook het volk raakt volledig uitgeput; deze last is voor jouw te zwaar, dat kun je alleen niet doen. Hulp en aandacht en zorg uit een onverwachte hoek.

Mozes zal bij zichzelf gedacht hebben: Ik moet het van Gods hulp hebben. Maar hij had geen rekening gehouden met het volk dat aandringt, hij had geen rekening gehouden met zijn eigen gezondheid, en zijn eigen tekortkomingen.

Onze hulp in de Naam van de Heer. En we weten nu dat het deze God is, die Jetro naar Mozes toe heeft gestuurd. God heeft zijn hulp gezonden in de persoon van een midianiet. Onze hulp is van God, jazeker, hij gebruikt mensen om ons te helpen. Hulp uit onverwachte hoek, hulp van Godswegen, gemeente, Godezijdank. En dan moet ik ook denken aan hulp en steun die je soms krijgt uit onverwachte hoek binnen en buiten de kerk. Dat iemand aan de rand van die kerk je soms terecht wijst, en zegt: Zo gaat het niet goed. (Hulp uit onverwachte hoek.)

Gemeente: Waar zouden predikanten zijn, als zij niet zouden kunnen rekenen op de steun en de hulp van de andere ambtsdragers?

Waar zouden hooggeplaatsten zijn, als zij niet konden rekenen op de hulp van vrieden en vertrouwelingen?

Waar zou Mozes terecht gekomen zijn, als hij niet helpers om zich heen had verzameld, die zijn taak zouden verlichten?

Waar zou het werk van Christus op uitgelopen zijn, als niet de discipelen Hem hadden geholpen en ondersteund? Waar zou de kerk zijn, als deze discipelen niet het evangelie zouden hebben uitgedragen?

En hoe zou het met u zijn, als er niet zo nu en dan, uit onverwachte hoek helpers op uw weg worden gestuurd, die tegen je zeggen: Het is niet goed wat je doet, het zal je uitputten, en je zult ook de mensen om je heen uitputten. Luister naar mij, ik zal je raad geven en God zal bij je zijn.

Want dat is het volgende dat Jetro tegen Mozes zegt: 'Luister nu naar mij, ik zal je raad geven en God zal bij je zijn.' Twee dingen horen we dan. Eerst de oproep: Luister naar mij, ik zal je raad geven. En het tweede is: En God zal bij je zijn. Dat is een zegenspreuk. Een zegenspreuk uit totaal onverwachte hoek, de zegen van God wordt je toegewenst, door een midianiet, door een buitenkerkelijke, door iemand van de straat, door een onbekende. En je mag het in dankbaarheid aanvaarden.

En het advies van Jetro, dat is erop gericht, dat Mozes zijn taak verlicht zal worden. Wat heb je eraan, als je veel te hard werkt en dan na enige jaren onbruikbaar bent. Nee, God wil, dat je helpers om je heen verzameld, zodat de last van het leven lichter wordt. En op die wijze zal Mozes beter in staat zijn de mensen voor te gaan.

En als ik dat zeg, dan moet ik toch ook denken aan dat moment, waarop Jezus zegt: Weten jullie niet, dat ik bezig moet zijn met de dingen van God. Zou Jezus daarmee ook niet een beetje willen zeggen: Jullie moeten samen met mij de zaak van het koninkrijk verder brengen, en steeds zal ik jullie God vragen, om hulp en sterkte.

En zou het zo ook niet mogen en kunnen gaan in het leven van de gewone mensen: Dat je plotseling helpers op je weg vindt, zodat je niet alles alleen hoeft te dragen, en zodat je niet zult bezwijken onder de last van het leven.

Ja, is dat eigenlijk niet het wezenlijke van christenzijn, dat wij elkaar in Godsnaam helpen, zodat wij niet bezwijken, en dat wij dan steeds weer onze kracht en inspiratie en onze hulp zoeken, bij God?

Want dat is toch ook de reden dat wij zeggen: Onze hulp, en niet Mijn hulp. Wij leven toch samen voor het aangezicht van God? Het is toch niet goed dat de mens allen is? Wij zoeken toch allen een hulp, die bij ons past? Man, vrouw, vriend, vriendin.

Gemeente, wat we vandaag leren uit het oude testament, dat is dit. En dan moeten we zien naar de verandering die er komt in de houding van Mozes. Aanvankelijk was hij voor iedereen zichtbaar en beschikbaar. Maar Jetro zegt: Je moet de dingen uit handen geven, en je richten op de bron. Jij moet het volk vertegenwoordigen bij God, en niet God bij de mensen. Je moet de mensen voorgaan op weg naar God, en je moet niet proberen de mensen allemaal bij God te brengen, want dat breekt je bij de handen af.

Het welslagen van Gods koninkrijk hangt niet van onze inzet af, dat leren we ~~dank ik~~ vandaag. Maar we weten dat dat Koninkrijk doorgebroken is. En als Jezus aangeeft, dat hij bezig wil zijn met de dingen van het koninkrijk, dan wil hij aangeven, dat dat koninkrijk, dat beloofde land voltooid zal worden.

De bijbel zegt
Wij hoeven niet in ons eentje die kar van het geloof door de woestijn te sjoeren. Indien gij dit doet en God het u gebiedt, dan zult gij staande kunnen blijven en zal ook dit volk tevreden naar zijn woonplaats gaan.

Standaard
Dit is het evangelie van deze dag: Zoals wij vasthoudend iedere kerkdienst maar weer beginnen met: Onze hulp in de naam van de Heer, zo zal God vasthoudend steeds opnieuw en vaak uit onverwachte hoek helpers op onze weg sturen.

En voor het dagelijks leven betekent dat, dat wij steeds elkaar zullen vragen, of we kunnen helpen, en daarbij mogen we wijzen op de hulp van God, van wie wij kracht en sterkte ontvangen.

Voor het leven van de gemeente betekent dat, dat gemeente, ambtsdragers en predikant elkaar helpen en bijstaan. Want alleen dan zullen we staande kunnen blijven.

En voor uw persoonlijk geloof betekent dat, dat de bede van het onze hulp altijd bij je moet zijn, maar dat je ook ten allen tijde open staat, voor hulp uit een onverwachte hoek. En als je merkt, dat het God is die je helpt, via een ander, dan heb je dat in dankbaarheid te aanvaarden.

Blijde boodschap van Jezus Christus, zij Naam zij lof en dank.
AMEN

~~ogate: Wat zou J ervan zeggen?~~